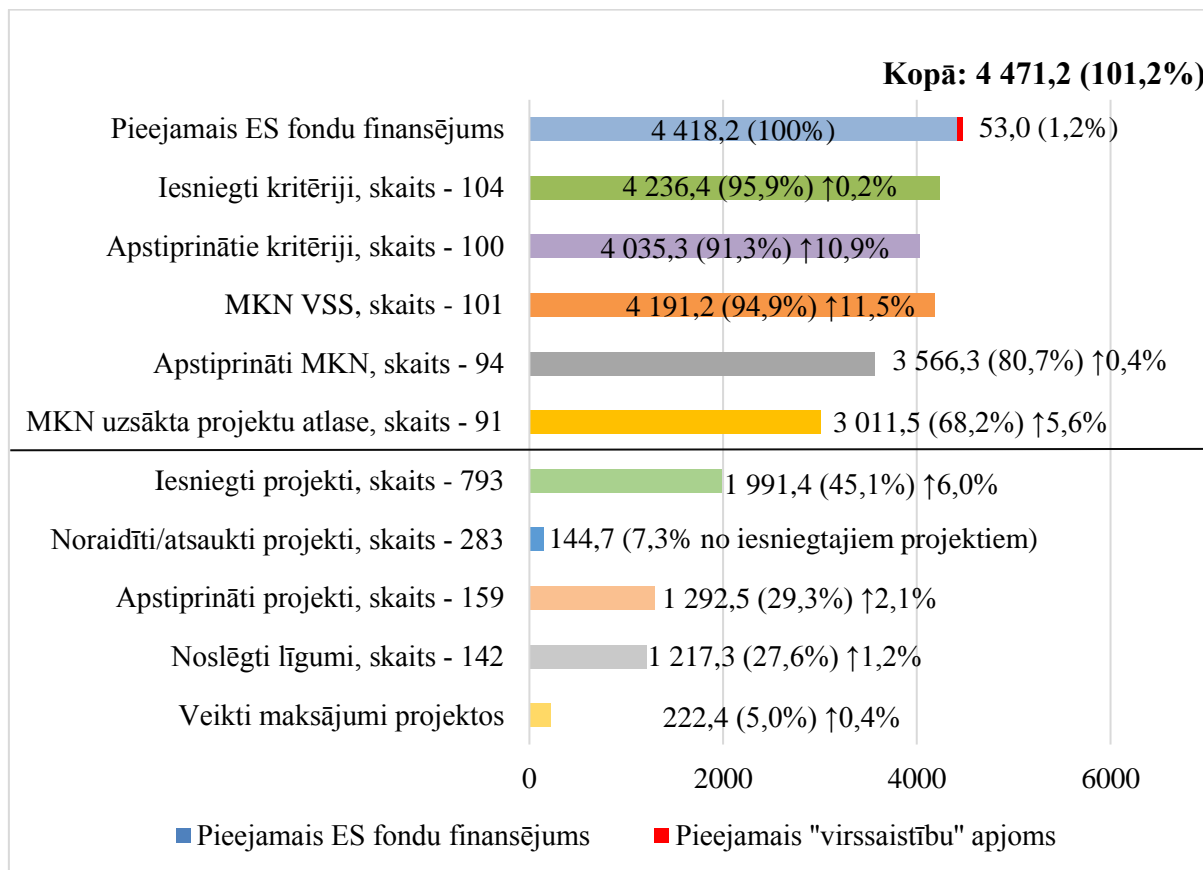

Pārskats par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014-2020.gada plānošanas perioda investīciju progresu¹

1. Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014-2020.gada plānošanas perioda (turpmāk - ES fondi) investīciju finanšu progress uz 2016.gada 1.decembri apkopots grafikā Nr.1.

Grafiks Nr.1 "ES fondu investīciju uzsākšanas un ieviešanas statuss līdz 2016.gada 1.decembrim milj. euro, % no ES fondu finansējuma, progress pret datiem līdz 2016.gada 1.novembrim"

Aktuālā informācija par ES fondu investīciju progresu tiek apkopota reizi mēnesī un ir pieejama ES fondu tīmekļa vietnē². Detalizēta informācija par noslēgtajiem līgumiem un to finansējumu pieejama ES fondu tīmekļa vietnē³. Tāpat Finanšu ministrija (turpmāk - FM) iesniedz valdībai izskatīšanai ikmēneša un pusgada ziņojumus, kas pieejami ES fondu tīmekļa vietnē⁴, kā arī katru ceturksni progressa pārskati tiek sniegti Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijai⁵. Ar izsludinātajām projektu iesniegumu atlasēm var iepazīties Centrālās finanšu un līgumu aģentūras tīmekļa vietnē⁶.

¹ Pārskatā ir informācija par datu un informācijas apkopojumiem uz dažādiem atskaites datumiem ar mērķi sniegt aktuālo informāciju. Standartā pārbaudīti dati ES fondu vadības informācijas sistēmā ir pieejami ar viena mēneša nobīdi.

² Informācija pieejama tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>.

³ Informācija pieejama tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/es-fondu-projektu-mekletajs>.

⁴ Informācija pieejama tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>.

⁵ Informācija pieejama tīmekļa vietnē: <http://www.esfondi.lv/iesniegtie-parskati-saeimas-publisko-izdevumu-un-revizijas-komisijai>

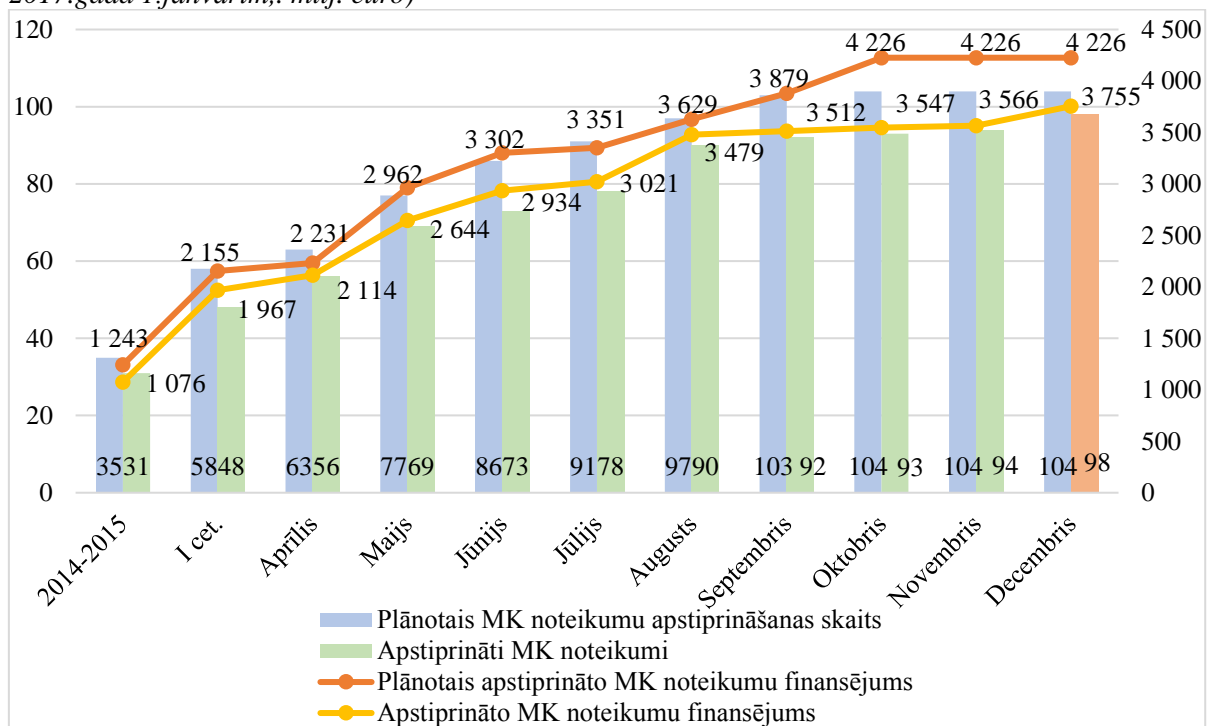
⁶ Informācija pieejama tīmekļa vietnē <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/izsludinatas-atlases>.

2. Progress projektu ieviešanas posmā ir dinamisks. Operatīvā informācija liecina, ka viena mēneša laikā no 2016.gada 1.decembra līdz 2017.gada 1.janvārim⁷ apstiprināti projekti par papildus 123,5 milj. euro, noslēgti līgumi par papildus 155,0 milj. euro un veikti maksājumi par vēl 19,0 milj. euro. Progress, galvenokārt, transporta un uzņēmējdarbības nozarēs.

3. Projektu uzsākšanas nosacījumu izstrādē (primāri MK noteikumi par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu (turpmāk – MK noteikumi)) sasniegts ļoti labs rezultāts. Līdz 2016.gada beigām ir izdevies apstiprināt investīciju MK noteikumus par 3,8 miljardiem *euro* jeb 95,0% no valdības gada mērķa 4 miljardi *euro*⁸ Līdz 2016.gada beigām investīciju noteikumi spēkā ir jau 85,0% no kopējā pieejamā ES fondu finansējuma investīcijām līdz 2023.gadam. Sagaidāms, ka 2017.gada sākumā tiks lemts par investīcijām dzelzceļa elektrifikācijas projektā (346,6 milj. *euro*, Kohēzijas fonds), kas neizdevās 2016.gadā. Pozitīvi, ka 2016.gada 20.decembrī ir pieņemts valdības lēmums par ieguldījumiem veselības aprūpes infrastruktūrā. 2016.gadā panākts ievērojams temps.

4. Kopsavilkumu par investīciju MK noteikumu apstiprināšanas 2016.gada ikmēneša plānu izpildi skatīt grafikā Nr.2. Detalizēta statusa informācija ir pieejama ES fondu tīmekļa vietnē⁹, tāpat kavēto MK noteikumu statuss un informācija par 2017. un 2018.gadā apstiprināmajiem MK noteikumiem atrodama ES fondu tīmekļa vietnē¹⁰.

Grafiks Nr.2 "ES fondu investīciju uzsākšanas gatavība – MK noteikumi 2016.gads.(faktiskie dati līdz 2017.gada 1.janvārim, milj. euro)¹¹"

⁷ 03.01.2017.dati no ES fondu vadības informācijas sistēmas (KP VIS).

⁸ Lai nodrošinātu zināmu elastību un tiktos uz lielāku izpildi, ambiciozais plāns bija sasniegt 4,2 miljardu *euro* vērtībā apstiprinātus investīciju noteikumus. Līdz 2016.gada beigām izdevies izpildīt 90% no šī plāna.

⁹ Pilna informācija par izpildes statusu uz 2016.gada 1.decembri pieejama - <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde> - sadaļā [Specifisko atbalsta mērķu \(SAM\) ieviešanas laika grafiks](#) (līdz 01.01.2017). Informācija sakārtota loģiskā secībā, sākot ar apstiprinātiem MK noteikumiem un turpinot ar kavējumiem (MK noteikumu apstiprināšanai, MK noteikumu izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē, kā arī projektu iesniegumu atlases kritēriju iesniegšanai apakškomitejā) un noslēdzot ar specifiskajiem atbalsta mērķiem/pasākumiem, kuriem MK noteikumu apstiprināšanas termiņš vēl nav iestājies.

¹⁰ Informācija pieejama tīmekļa vietnē: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>.

¹¹ Nākamajos mēnešos MK noteikumu skaits var mainīties, ņemot vērā, ka Izglītības un zinātnes ministrijas plānotais 1.1.1.6.pasākums "RIS3 pārvaldības atbalsts" netiks īstenots, kā arī plānots izveidot jaunu specifisko atbalsta mērķi Inčukalna gudrona diķu attīrīšanas (sanācijas) projektam.

5. Projektu iesniegumu atlasu izsludināšana arvien progresē. Atsevišķos gadījumos projektu atlasu uzsākšanas termiņi vai projektu apstiprināšana ir atkarīgi no citu specifisku priekšnosacījumu izpildes, piemēram, projektu ideju priekšatlases¹², kuras mērķis ir nodrošināt kvalitatīvāku, mērķtiecīgāku un koordinētu projektu īstenošanu.

6. Vienlaikus 2016.gada finanšu plāna¹³ izpilde – ES finanšu atbalsta maksājumiem projektu īstenotājiem (avansi, maksājumi par faktiski veiktām darbībām kumulatīvi līdz 2016.gada 1.decembrim (257,1 milj. euro) ir 72,1%, bet gada plāns (314,9 milj. euro) izpildīts tikai 58,8% apmērā. Skatīt tabulā Nr.1.

Tabula Nr.1 "2014.-2020.gada plānošanas periods: ES fondu līdzfinansējuma maksājumu plāna izpilde līdz 2016.gada 1.decembrim, euro."

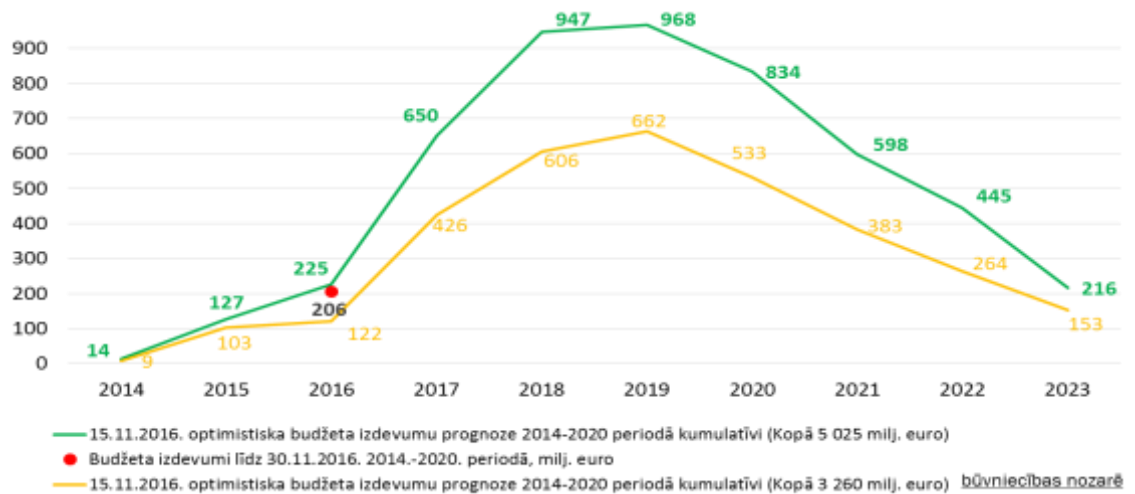
Prioritārais virziens	Plāns 2016.gada m kopā	Plāns 01.01.2016 - 01.12.2016	Faktiskā izpilde 01.01.2016 - 01.12.2016	Līdz 01.12.2016.		Iepriekšējā mēnesī	
				Izpilde, %	Neizpilde (-) /pārpilde(+)	Izpilde, %	Neizpilde (-) /pārpilde(+)
1.Pētniecība, tehnoloģijas, inovācijas	11 137 430	8 714 464	739 216	8,5%	-7 975 247	10,3%	-6 297 672
2.IKT, e-pārvalde	9 340 843	2 689 753	0	0,0%	-2 689 753	0,0%	-709 084
3.MVU konkurētspēja	30 075 247	25 003 330	31 625 567	126,5%	6 622 237	163,8%	11 916 350
4. Ekonomika ar zemu oglekļa emisijas līmeni	19 368 881	12 341 483	4 731 810	38,3%	-7 609 672	49,3%	-4 869 454
5.Vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitāte	27 324 058	18 018 900	902 712	5,0%	-17 116 188	6,1%	-13 847 515
6.Ilgspējīgs transports	152 749 691	136 546 843	101 851 562	74,6%	-34 695 281	77,9%	-24 584 255
7.Nodarbinātība un darbaspēka mobilitāte	31 395 139	27 786 533	35 054 920	126,2%	7 268 388	119,3%	5 361 893
8.Izglītība, prasmes un mūžizglītība	5 048 340	2 146 965	333 818	15,5%	-1 813 148	23,5%	-924 863
9.Sociālā iekļaušana un nabadzības apkarošana	16 054 669	14 379 783	3 986 955	27,7%	-10 392 829	31,6%	-8 245 121
10.; 11.; 12. Tehniskā palīdzība	12 463 361	9 468 217	6 013 619	63,5%	-3 454 598	67,9%	-2 669 842
KOPĀ	314 957 659	257 096 269	185 240 180	72,1%	-71 856 090	78,7%	-44 869 564

12 Pilna informācija par izpildes statusu uz 2016.gada 1.decembri pieejama <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>, kā arī Centrālās finanšu un līgumu aģentūras tīmekļa vietnē pieejams atlasu izsludināšanas indikatīvais laika grafiks <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/projektu-iesniegumu-atlase> un <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/izsludinatas-atlases>.

13 Skatīt informatīvā ziņojuma par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 31.decembrim 5.pielikumu: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>.

7. Aktuālie projektu atlasu un līgumu dati liecina par ievērojamu finanšu plūsmas uzlabojumu 2017.gadā, prognozi var redzēt grafikā Nr.3.zemāk. 2017.gads skatāms kā piesātināts projektu realizēšanas posms, kas sniegs labumu konkrētām nozarēm un Latvijas ekonomikas attīstībai kopumā. Tādējādi lielas iespējas būs būvniecības sektorā, kur 2017.gadā pēc optimistiskajām prognozēm uz 2016.gada novembri plānoti izdevumi 426 milj. euro, vidēji 65% no ikgadējās investīciju naudas plūsmas – 2017.gadā, kas ir vismaz 3 reizes vairāk nekā 2016.gadā¹⁴, taču šīs prognozes par izdevumiem, ņemot vērā faktisko projektu uzsākšanu, tiek samazinātas. Detālāks ES fondu indikatīvais plānojums būvniecības sektoru saistošos pasākumos ES fondu mājas lapā sadaļā “Ieviešanas plāni un progress”¹⁵, kur informācija regulāri tiks aktualizēta.

Grafiks Nr.3. Ikgadējā indikatīvā budžeta prognoze uz 2016.gada novembri

8. Aktuāls risks par turpmāko gadu investīciju optimālu plūsmu - piedāvājuma un kapacitātes disbalansu, jo īpaši būvniecības jomā. Ministru kabineta (turpmāk - MK) 2016.gada 22.septembra sēdē, tika izskatīts jautājums par aktuālo ES fondu ieviešanas progresu. Sēdes laikā Ekonomikas ministrijai (turpmāk – EM) tika uzdots sadarbībā ar iesaistītajām nozaru ministrijām un nozaru speciālistiem veikt analīzi par kopumā valstī sagaidāmām publiskām un privātām investīcijām, un nepieciešamo resursu pieejamību, kā arī ietekmi uz tirgus cenu un kvalitāti. Analīze jāveic, ņemot vērā ekonomikas pārkaršanas riskus, skatot un modelējot nozares attīstību kopumā. jāņem vērā ne tikai potenciālos ES fondu ieguldījumus, bet arī pašvaldību, kapitālsabiedrību, privātās un citas investīcijas, kas var ietekmēt situāciju nozarē. EM tika uzdots, balstoties uz veikto analīzi, līdz 2016.gada 31.decembrim iesniegt informatīvo ziņojumu MK par secinājumiem un konkrētiem priekšlikumiem nepieciešamai rīcībai, lai novērstu vai mazinātu ekonomikas pārkaršanas riskus¹⁶. 2016.gada 29.decembrī EM nosūtīja FM pirmo ziņojuma projekta versiju neformālai komentāru sniegšanai.

¹⁴ Naudas plūsmā daļa no finansējuma paredzēta avansu izmaksai (vidējais avansa apmērs 30% no līguma), kas būs kā apgrozāmie līdzekļi pašvaldības un privātā sektora projektu īstenošanai (~ 60% no visiem saņēmējiem). Avanss jāizlieto 6 mēnešu laikā, bet var iesniegt rēķinus par avansa izlietojumu un saņemt starpposma maksājumu, gala norēķinu veicot tikai projekta beigās. ~ 40% no naudas plūsmas plānots valsts budžeta iestādēm, kur faktiski izlietotais budžets būs ar tiešu ietekmi uz tautsaimniecību, jo ir kā maksājumi par paveiktiem darbiem, pakalpojumiem.

¹⁵ Informācija atrodama tīmekļa vietnē: <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>.

¹⁶ Tāpat Saeimas Eiropas lietu komisija 2016.gada 19.septembra sēdē, uzklusot atbildīgo iestāžu ziņojumus par ES fondu investīciju gaitu un prognozēm turpmākiem gadiem, aicināja atbildīgās iestādes risināt šo jautājumu un iesniegt minētajai komisijai konkrētus priekšlikumus: <http://saeima.lv/lv/aktualitates/saeimas-zinas/25109-lolita-cigane-primarais-es-fondu-apguve-finansejuma-merktieciga-ieguldಿಸana>.

9. **Turpmākie izaicinājumi 2017.gadam** – paātrināt projektu ieviešanu un finanšu plūsmu, nodrošinot efektīvu risku un drošu finanšu pārvaldību ar fokusu uz investīciju rezultātu sasniegšanu. Ievērojama nozīme būs EM veiktajai analīzei un priekšlikumiem sekmīgai investīciju videi būvniecības sektorā. Tāpat būs jāpieņem “atlikušie” lēmumi par investīcijām, t.sk., kam kavēta MK noteikumu izstrāde un attiecīgi apstiprināšana. 2017.gadā kopumā plānots apstiprināt 19 MK noteikumus ar kopējo finansējumu 578,2 milj. *euro*. No tiem 5 MK noteikumiem ar kopējo finansējumu 443,1 milj. *euro* izpildes termiņš kavējas kopš 2016.gada: Dzelzceļa elektrifikācija; Torņkalna transporta mezgls – kopā 353,7 milj. *euro*; Siltumtīklu energoefektivitāte – 53,2 milj. *euro*; Starptautiskā sadarbība – 27,7 milj. *euro*; Ārstu piesaiste reģionos – 8,5 milj. *euro*.

10. Ar mērķi arī turpmāk operatīvi sekot ieviešanas sekmēm un veikt pasākumus risku gadījumos, FM sadarbībā ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru strādā pie 2017.gada dažādu plānu (maksājumu, rādītāju, atlases kārtu) izstrādes, ņemot vērā 2016.gada izpildi. FM šos plānus valdībā iesniegs kopā ar regulāro pusgada ziņojumu par ES fondu investīcijām 2017.gada martā.

Nākamajā pārskatā, kas Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai iesniedzams līdz 2017.gada 3.februārim, FM iekļaus aktuālākos ES fondu investīciju izpildes datus, kā arī 2017.gada plānu projektus.

Finanšu ministres vietā
Ministru prezidents

M.Kučinskis

Inta Dimzule
Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu uzraudzības departamenta
Uzņēmējdarbības un inovāciju uzraudzības nodaļas vecākā referente
Tālr. 67083873
Inta.Dimzule@fm.gov.lv